

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ
พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย นายกรัฐมนตรี
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 - ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
 - ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง
 - ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง
 - อื่น ๆ คือ
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕
๖. รายชื่อกฎที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้
 - ๖.๑ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ
 - ๖.๒ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ (ฉบับที่ ๒)
 - ๖.๓ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม
 - ๖.๔ ระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปว่าด้วยข้อบังคับการประชุมของที่ประชุมร่วมคณะกรรมการปฏิรูป และคณะอนุกรรมการ พ.ศ. ๒๕๖๐
 - ๖.๕ ระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูป ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ และ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓
 - ๖.๖ ระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒
๗. รายชื่อกฎที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ
ไม่มี

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

ด้วยที่ผ่านมาประเทศไทยเผชิญปัญหาเชิงโครงสร้างในหลายด้าน อาทิ ความขัดแย้งทางการเมือง ความเหลื่อมล้ำทางสังคม หรือการมีกฎหมายที่เป็นอุปสรรค ส่งผลให้การพัฒนาประเทศไม่สามารถดำเนินการไปได้อย่างที่ควรจะเป็น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงมีเจตนารมณ์ให้มีการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขประเด็นปัญหา และอุปสรรคเร่งด่วนเชิงโครงสร้าง นำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดในการปฏิรูปประเทศให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ และผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายใน ๕ ปี จึงได้ตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ขึ้น เพื่อใช้ในการกำหนดวิธีการและขั้นตอนในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ โดยวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ มีดังนี้

๘.๑ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๘.๒ เพื่อให้มีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วย แผน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ผลอันพึงประสงค์ ระยะเวลาที่ต้องดำเนินการ ตัวชี้วัดผลการดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการดำเนินการ และวงเงินที่คาดว่าจะใช้ในการดำเนินการ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลา ๕ ปี เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบในการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเร่งด่วนเชิงโครงสร้าง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการ หรือกลไก หรือกฎระเบียบที่สำคัญ เพื่อสร้างรากฐานการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับบริบทประเทศ นำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้มีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศขึ้น โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ และกำหนดกลไกในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศอย่างบูรณาการ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาและลดอุปสรรคเร่งด่วนเชิงโครงสร้าง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีและกระบวนการ หรือกลไก หรือกฎระเบียบที่สำคัญในห้วง ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ (ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพื่อให้การดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพ พร้อมขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวฯ ได้กำหนดมาตรการสำคัญเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

๙.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการการปฏิรูปประเทศ ทำหน้าที่จัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย ประกอบด้วย ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศคนหนึ่ง และกรรมการปฏิรูปประเทศจำนวนไม่เกินสิบสามคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

จากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในด้านที่จะดำเนินการปฏิรูป มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี และกำหนดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ ทุกคณะ มีหน้าที่สำคัญในการพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านให้เกิดการบูรณาการ และสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

๙.๒ กำหนดให้มีแผนการปฏิรูปประเทศ โดยต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสังคม และด้านอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๙.๓ กำหนดองค์ประกอบของแผนการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย แผน ขั้นตอน วิธีการ ดำเนินการปฏิรูปประเทศ ผลอันพึงประสงค์ในด้านที่จะดำเนินการปฏิรูปประเทศ ระยะเวลาที่ต้องดำเนินการในแต่ละขั้นตอนตามลำดับ **ตัวชี้วัดผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศ**ในแต่ละด้าน หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่รับผิดชอบการดำเนินการ และวงเงินที่คาดว่าจะใช้ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน รวมทั้งประมาณการของแหล่งที่มาของเงิน ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลา ๕ ปี และการเสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๙.๔ กำหนดวิธีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ โดยให้มีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านเพื่อจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งต้องมีการเชิญหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการดำเนินการ **รวมทั้งจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน** เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศในด้านที่รับผิดชอบแล้วเสร็จ ให้เสนอที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ จากนั้นเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบ ก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับต่อไป โดยการดำเนินการแต่ละขั้นตอนจะต้องเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

๙.๕ กำหนดสภาพบังคับของแผนการปฏิรูปประเทศ โดยกำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ **มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ** เพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีคณะรัฐมนตรีทำหน้าที่กำกับดูแลและสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการดังกล่าว

๙.๖ กำหนดกลไกในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล โดยให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งหน่วยงานของรัฐต้องรายงานผลการดำเนินการตามแผนการ

ปฏิรูปประเทศต่อ สศช. ตามเวลาและรายการที่กำหนด และให้ สศช. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อที่ประชุมร่วมเพื่อให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และรัฐสภาทราบต่อไป

ทั้งนี้ ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้ ให้ สศช. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้อง รายงานปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐสภาทราบโดยด่วน เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป ทั้งนี้ สศช. ต้องเผยแพร่รายงานที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ และรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี ให้ประชาชนทราบทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ สศช. และหากประชาชนเห็นว่าหน่วยงานของรัฐหน่วยใดไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ก็สามารถแจ้งเหตุดังกล่าวให้ สศช. ทราบได้

๙.๗ กำหนดมาตรการในกรณีที่ปรากฏว่ามีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ โดยกำหนดไว้ ๒ กรณี ดังนี้ (๑) กรณีที่เป็นหน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหารให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศประสานงานหรือปรึกษาหารือกับหน่วยงานของรัฐดังกล่าวหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือที่กำกับดูแล เพื่อแก้ไขปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น หากไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณา และให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และ (๒) กรณีที่เป็นหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศประสานงานหรือปรึกษาหารือกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวเพื่อแก้ไขปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น และให้ดำเนินการตามที่ตกลงร่วมกัน แล้วรายงานให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบ

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี เนื่องจากพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นกฎหมายที่กำหนดให้มีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้หน่วยงานรัฐใช้เป็นกรอบในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยีและวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญแล้ว โดยมีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่คาดหวังว่าจะบรรลุภายในระยะเวลา ๕ ปี ทั้งนี้ แผนการปฏิรูปประเทศได้สิ้นสุดตามกรอบระยะเวลาการดำเนินการเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ และการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน ได้ส่งผลให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญฯ โดยคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ มีมติรับทราบผลการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ ได้เห็นชอบแนวทางการดำเนินการภายหลังสิ้นสุดแผนการปฏิรูปประเทศ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการนำประเด็นปฏิรูปประเทศมาดำเนินการต่อเนื่องต่อไป ผ่านกลไกของแผนระดับที่ ๒

และแผนระดับที่ ๓ และการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงาน ดังนั้น พระราชบัญญัติแผน และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงไม่มีความจำเป็นในการบังคับใช้ต่อไป

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

การมีพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนฯ ส่งผลให้มีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน อย่างบูรณาการ โดยแผนการปฏิรูปประเทศมีการกำหนดวิธีการ ขั้นตอน ระยะเวลาในการดำเนินการ ปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการดำเนินการ รวมทั้งเป้าหมายอันพึงประสงค์ไว้อย่าง ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกลไกในการแปลงแผน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการ ปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ไปสู่การกำหนดงาน/โครงการ โดยมีกรอบระยะเวลาดำเนินการตามแผนการ ปฏิรูปประเทศ สิ้นสุด ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ซึ่งในช่วงระยะเวลา ๕ ปีตั้งแต่แผนการปฏิรูป ประเทศประกาศบังคับใช้ ได้มีผลลัพธ์จากการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน ที่ก่อให้เกิดการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญฯ แล้วทุกด้าน ซึ่งส่งผลให้บรรลุ เป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่กำหนดไว้ ๓ ประการ ได้แก่ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยจะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ จากการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ดังนี้

การปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินการปฏิรูปประเทศ
ด้านการเมือง	<ul style="list-style-type: none"> ประชาชนได้รับการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประชาชนมีช่องทางและกลไกในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และ กระบวนการนโยบายสาธารณะ รวมทั้งการตรวจสอบใช้อำนาจของรัฐ ประชาชนมีความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ พรรคการเมืองและนักการเมืองดำเนินนโยบายโดยยึดมั่นในประโยชน์ของ ประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	<ul style="list-style-type: none"> ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการจากภาครัฐด้วย การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะ ที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ภาครัฐมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน มีศักยภาพความพร้อมในการพัฒนา ประเทศ และสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงได้ตาม สถานการณ์ รวมถึงมีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
ด้านกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้อย่างสะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาของ กฎหมายได้ง่าย ประชาชนสามารถดำรงชีวิต ประกอบอาชีพ หรือดำเนินธุรกิจได้โดยปราศจาก อุปสรรคที่เกิดจากกฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมาย

การปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากดำเนินการปฏิรูปประเทศ
	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาชนมีกลไกทางกฎหมายรองรับการปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นการปรับเป็นพินัย เพื่อไม่ให้กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร • ประชาชนมีกลไกช่วยเหลือในการจัดทำและการร่วมเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย
ด้านกระบวนการยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาชนมีช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว รวมถึงผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่สามารถหาหลักประกันได้เพียงพอเข้าถึงสิทธิในการปล่อยตัวชั่วคราวระหว่างการต่อสู้คดีได้มากขึ้น • ผู้ต้องหาและจำเลยตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว และยกระดับการปล่อยชั่วคราวให้มีประสิทธิภาพ โดยนำระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลหลังปล่อยชั่วคราวที่มีความเหมาะสมกับผู้ต้องหาหรือจำเลยแต่ละรายมาใช้ทดแทนการเรียกทรัพย์สินเป็นหลักประกัน • ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และสามารถติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงานได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม • ประชาชนได้รับการช่วยเหลือ คำปรึกษาทางกฎหมายในการดำเนินคดีและการดำเนินการในชั้นพนักงานสอบสวนได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น
ด้านการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> • เด็กและเยาวชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสได้รับการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการที่สมวัย รวมถึงได้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา • ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง • ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะและศักยภาพที่ตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงาน และพร้อมเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาชนมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจไปยังพื้นที่ต่าง ๆ และมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระดับครัวเรือน ชุมชน และภาคธุรกิจทุกขนาด • เกษตรกร ผู้ประกอบการ กำลังแรงงาน และวิสาหกิจชุมชนของประเทศได้รับการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ • ประชาชน และนักลงทุนได้รับการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจในประเทศ เพื่อผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุน
ด้านอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาชนมีระบบบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน • ประชาชนได้รับการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม มีการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงนโยบายการสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้ประชาชน • สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ

การปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ	ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินการปฏิรูปประเทศ
	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกันจากการปรับระบบหลักประกันสุขภาพ • ประชาชนได้รับบริการระบบแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลที่ครอบคลุมมากขึ้น

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนฯ ไม่ได้ก่อให้เกิดอุปสรรคหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชนในการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้มีบทบัญญัติที่กำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด

- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

ไม่มี

- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ไม่มี

- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

ไม่มี

- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบต่อสิ่งสำคัญ

ไม่มี

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร.....

ใช้บังคับกับประชาชนโดยตรง จึงไม่มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมายกล่าวอีกนัย เป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางบริหาร โดยมาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการปฏิรูปคณะใดว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหาร ให้คณะกรรมการปฏิรูปคณะนั้นประสานงานหรือปรึกษาหารือกับหน่วยงานของรัฐดังกล่าวหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือที่กำกับดูแลเพื่อแก้ไขปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น ในกรณีที่ไมอาจหาข้อยุติร่วมกันได้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณา และเมื่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีมติประการใดแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

๒) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ให้คณะกรรมการปฏิรูปคณะนั้นประสานงานหรือปรึกษาหารือกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง เพื่อแก้ไขปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น และให้ดำเนินการตามที่ตกลงร่วมกัน แล้วรายงานให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบ” ประกอบมาตรา มาตรา ๒๗ “ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้และเป็นเรื่องเร่งด่วน หรือในกรณีมีเหตุอื่นใดเป็นการเร่งด่วนเฉพาะเรื่อง ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่เกี่ยวข้อง รายงานปัญหา อุปสรรค

และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง หรือรัฐสภาทราบโดยด่วน เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป”

จากบทบัญญัติทั้ง ๒ มาตรา นั้นเป็นการกำหนดวิธีการดำเนินการในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการใด อันไม่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งหากหน่วยงานนั้นมีฐานะเป็นฝ่ายบริหาร นั้นกำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปในคณะนั้นประสานไปที่หน่วยงานดังกล่าวหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพื่อแก้ไขปรับปรุง หากยังหาข้อยุติมิได้ คณะกรรมการปฏิรูปจะแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อมีมติชี้ขาดให้หน่วยงานของรัฐนั้นปฏิบัติตาม ทั้งนี้ยังกำหนดถึงกรณีที่เกิดอุปสรรคและจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจจะดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปได้ หรือกรณีเหตุเร่งด่วนเฉพาะเรื่อง ให้ สศช. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปนั้น รายงานปัญหา และข้อเสนอแนะให้คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ หัวหน้าของรัฐบาลมาตรา ๒๔ วรรคสองหรือรัฐมนตรีทราบโดยด่วน กล่าวโดยสรุป พระราชบัญญัติดังกล่าวมีเพียงบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการบังคับกับหน่วยงานของรัฐตามกรอบแผนการปฏิรูป มีใช้บัญญัติใช้บังคับกับประชาชนโดยตรง ๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร มี ดังต่อไปนี้

๑๕.๑ ปัญหาและอุปสรรคด้านความไม่สอดคล้องกับบริบทของประเทศ

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ กำหนดให้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้าน ดังต่อไปนี้ (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม (๕) ด้านการศึกษา (๖) ด้านเศรษฐกิจ (๗) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๘) ด้านสาธารณสุข (๙) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (๑๐) ด้านสังคม และ (๑๑) ด้านอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยการกำหนดให้มีแต่ละด้านดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเร่งด่วนที่ควรให้ความสำคัญในสถานการณ์การพัฒนาหรือบริบทของประเทศ

๑๕.๒ ปัญหาและอุปสรรคด้านรายงานผลการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ

มาตรา ๑๑ วรรค ๒ กำหนดว่า ในการดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อเสนอที่ประชุมร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ ให้คณะกรรมการปฏิรูปเชิญหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศในด้านนั้น เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการดำเนินการ ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้จัดทำระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ตามระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเป็นเครื่องมือให้หน่วยงานของรัฐใช้รายงานผลการดำเนินการดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดภาระหน่วยงานของรัฐในการจัดเตรียมข้อมูล หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศสามารถดำเนินการชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นผ่านระบบ eMENSCR ได้โดยไม่ต้องเข้าร่วมการประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ

๑๕.๓ ปัญหาและอุปสรรคด้านช่วงระยะเวลาของผลการดำเนินงาน

มาตรา ๓๓ กำหนดว่า ในระหว่างระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีต้องแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือนตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานฯ ในการจัดทำรายงานดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีไม่ช้ากว่า ๑๐ วันก่อนครบกำหนด ๓ เดือนดังกล่าว โดยการรายงานความคืบหน้าฯ ในช่วงระยะเวลา ๓ เดือน อาจไม่เห็นความคืบหน้าในการดำเนินการ เนื่องจากบางโครงการ/กิจกรรมต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการมากกว่า ๓ เดือน จึงเห็นผลการดำเนินการที่มีความคืบหน้าและชัดเจน

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่เป็นกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เนื่องจาก ตามมาตรา ๒๕๙ ภายใต้งบในมาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญฯ ๒๕๖๐ ตามหมวดนี้ กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอน ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานการปฏิรูปประเทศ โดยต้องดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ โดยมีผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังในการบรรลุในระยะเวลา ๕ ปี ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มาตรา ๖๕ และมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่จัดให้มีกฎหมายหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด
ไม่มี

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

ภายใต้ พ.ร.บ. แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศฯ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ดังนี้

- ๑) ด้านการเมือง
- ๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
- ๓) ด้านกฎหมาย
- ๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม

- ๕) ด้านเศรษฐกิจ
- ๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๗) ด้านสาธารณสุข
- ๘) ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๙) ด้านสังคม
- ๑๐) ด้านพลังงาน
- ๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ๑๒) ด้านการศึกษา
- ๑๓) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ตามมาตรา ๘ วรรคสาม กำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านเพื่อทำหน้าที่จัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย ซึ่งแผนการปฏิรูปประเทศประกาศในราชกิจจานุเบกษาครั้งแรกเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ต่อเนื่องมาจนถึงแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ จวบจนสิ้นสุดระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศ ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ จึงกล่าวได้ว่า คณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านได้ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เฉพาะด้าน เพื่อให้การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศและการดำเนินการอื่น ๆ เป็นไปกรอบที่มาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดไว้ ทั้งนี้ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ รับทราบมติที่ประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ ที่เห็นชอบแนวทางการดำเนินการภายหลังการสิ้นสุดแผนการปฏิรูปประเทศ โดยให้หน่วยงานของรัฐนำประเด็นการปฏิรูปประเทศไปดำเนินการต่อเนื่องผ่านกลไกของแผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ และการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงาน ด้วยเหตุผลที่กล่าวไว้ข้างต้นคณะกรรมการปฏิรูปประเทศจึงอาจไม่มีความเหมาะสมในการดำเนินการแล้ว

ส่วนที่ ๔

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว
- ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง (หากมี โดยระบุทุกวิธี) ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่

ไม่มี เนื่องจากพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตราขึ้นก่อนที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

พ.ศ. ๒๕๖๒ จะมีผลบังคับใช้ จึงไม่ได้จัดทำและนำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายฉบับนี้มาประกอบการพิจารณา

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

สศช. ได้ประสานและดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

๑) การแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๑ ด้าน ตามที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ และที่ได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบแต่งตั้งเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓ โดยประกอบด้วย คณะกรรมการปฏิรูป จำนวน ๑๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม (๕) ด้านเศรษฐกิจ (๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๗) ด้านสาธารณสุข (๘) ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ (๙) ด้านสังคม (๑๐) ด้านพลังงาน (๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๑๒) ด้านการศึกษา และ (๑๓) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๕ ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม (มาตรา ๘)

๒) การประชุมร่วมกันของประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะ ที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย (มาตรา ๑๘) ได้แก่

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งกำหนดแนวทาง ขั้นตอน และวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้อง โดยที่ประชุมร่วมฯ ได้เห็นชอบระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐
- พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนปฏิรูปประเทศ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
- พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๒ ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ ทั้งนี้ สศช. อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นรายงานฉบับสุดท้ายตามระยะเวลาสิ้นสุดของแผนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ โดย สศช. จะเสนอ (ร่าง) รายงานฯ ต่อที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายต่อไป

๓) การจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาของกฎหมาย โดยแผนการปฏิรูปประเทศมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาและบังคับใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ และได้มีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งแผนการปฏิรูป

ประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ประกอบด้วย การปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานคู่ขนานไปกับแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนเฉพาะการดำเนินงานตามกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิด การเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เพื่อให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง ได้ในระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน ๕ ปีตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ (มาตรา ๖)

๔) การวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการติดตาม การตรวจสอบ และ การประเมินผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยระเบียบ ว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๕) รายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีการปฏิรูปประเทศ สศช. ได้จัดทำรายงาน สรุปผลการดำเนินการประจำปีตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีรายละเอียดของความก้าวหน้าการ ดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งรายงานฯ ประจำปี ๒๕๖๒ ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ ได้มีการจัดทำและเผยแพร่ต่อสาธารณชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ส่วนรายงานฯ ประจำปี ๒๕๖๕ สศช. อยู่ระหว่างการจัดทำโดยใช้ข้อมูลผลการดำเนินงาน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ เพื่อให้สอดคล้องกับหัวข้อมูลของแผน การปฏิรูปประเทศ ซึ่งจะเสนอ (ร่าง) รายงานฯ ต่อที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ ทุกคณะเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ ก่อนดำเนินการเผยแพร่ต่อ สาธารณชนภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายต่อไป (มาตรา ๒๕)

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

๑) แผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อ ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือ แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการถ่ายระดับการดำเนินงานตามขั้นตอนและวิธีการ ของกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็น รูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของแต่ละช่วงเวลา ที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ หน่วยงานร่วมดำเนินการที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock นั้น ๆ รวมถึงโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

๒) การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock สศช. ได้พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSUR) ให้รองรับการติดตาม ความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้อง รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงาน รายไตรมาส เพื่อใช้เป็นข้อมูล ประกอบการจัดทำรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาทราบทุก ๓ เดือน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ต่อไป

๓) การรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ สศช. ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูป มีหน้าที่จัดทำรายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาทราบ

ทุก ๓ เดือน โดยใช้ข้อมูลที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รายงานความคืบหน้าฯ ผ่านระบบ eMENSOCR ที่แสดงให้เห็นสถานะการดำเนินการปัจจุบัน เปรียบเทียบกับระยะเวลาความสำเร็จของเป้าหมายย่อย (MS) ที่กำหนดไว้ และได้สรุปสถานการณ์ดำเนินการให้เห็นว่าในแต่ละเป้าหมายย่อยมีความล่าช้ากว่าแผน หรือเป็นไปตามแผน หรือเร็วกว่าแผน รวมทั้งอธิบายการรายละเอียดของการดำเนินงาน ข้อจำกัดและประเด็นท้าทาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการติดตาม เร่งรัดและนำประเด็นปัญหาไปแก้ไขได้อย่างตรงจุด

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดแนวทางและขั้นตอนของการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งตลอดระยะเวลาของการบังคับใช้ สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ประสานและดำเนินการให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอย่างครบถ้วน

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในมาตรา ๒๕๙ ได้กำหนดไว้ว่า “การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ...” ซึ่งจากการดำเนินการปฏิรูปประเทศในช่วง ๕ ปีนับตั้งแต่แผนการปฏิรูปประเทศประกาศในราชกิจจานุเบกษาและบังคับใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ต่อเนื่องมาจนถึงแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งได้ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จวบจนถึงสิ้นสุดระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศ ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ได้ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่รัฐธรรมนูญฯ บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๘ ในทุกด้านและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในมาตรา ๒๕๗

หลังจากแผนการปฏิรูปประเทศสิ้นสุดลงแล้วเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ โดยได้ดำเนินการปฏิรูปประเทศให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามรัฐธรรมนูญฯ แล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์การปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป หน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องนำประเด็นปฏิรูปประเทศไปดำเนินการต่อเนื่องต่อไป ผ่านกลไกของแผนระดับที่ ๒ แผนระดับที่ ๓ และการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงาน ตามแนวทางการดำเนินการภายหลังสิ้นสุดแผนการปฏิรูปประเทศของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ มีมติรับทราบผลการประชุมของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ โดย สศช. ได้เชื่อมโยงประเด็นปฏิรูปประเทศกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายระดับมหุ้ดหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินการขับเคลื่อนติดตาม ประเมินผลการดำเนินการในประเด็นการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่ต่อเนื่องและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน ส่งผลให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในที่สุด

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

-ไม่มี-

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

-ไม่มี-

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

การดำเนินการปฏิรูปประเทศตลอดระยะเวลา ๕ ปีที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามรัฐธรรมนูญฯ แล้ว ทั้งนี้เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินการปฏิรูปประเทศสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องผ่านกลไกของแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการดำเนินการต่าง ๆ ที่มีอยู่ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศเกิดความยั่งยืนโดยผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน มีดังนี้

๑) ด้านการเมือง (๑) ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติ โดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด (๒) การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน (๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มีได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสียหายอย่างรอบด้าน (๔) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน และ (๕) มีกลไกแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๑) มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน อาทิ การพัฒนาแอปพลิเคชัน Smartlands ที่ใช้ในการติดตามข่าวสารต่าง ๆ ของกรมที่ดิน (๒) มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกัน เพื่อเป็นระบบข้อมูลสำหรับการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน และ (๓) มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่

๓) ด้านกฎหมาย (๑) มีกลไกการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล (๒) ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะและยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย (๓) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวกและสามารถเข้าใจเนื้อหาของกฎหมายได้ง่าย (๔) มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ในการรับฟัง ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน

๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม (๑) มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม (๒) มีการปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบ

และถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม อาทิ การจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อให้ประชาชนได้มีทางเลือก (๓) มีการเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ให้มุ่งอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว อาทิ การจัดหาทนายความอาสา (๔) มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้แก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสมและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ

๕) ด้านเศรษฐกิจ (๑) การจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (๓) การปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ โดยเพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล และ (๔) มีการสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน อาทิ การมีมาตรการด้านสินเชื่อเพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก สามารถเข้าถึงแหล่งทุนมากขึ้น

๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๑) มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ การดำเนินการจัดทำผังน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ และการพัฒนาระบบฐานข้อมูล คลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ (๒) การจัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ (๓) จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ การจัดทำระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

๗) ด้านสาธารณสุข (๑) มีการปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน อาทิ การลดความซ้ำซ้อนของการใช้งบประมาณ P&P ของกองทุนหลักประกันสุขภาพภาครัฐ การบูรณาการชุดสิทธิประโยชน์ (๒) การมีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม อาทิ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการบริการสาธารณสุข การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (๓) การบริหารบุคลากรทางสาธารณสุข ให้มีการบริหารอัตรากำลังคนที่ตอบสนองการให้บริการของประชาชน

๘) ด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ (๑) มีการพัฒนาสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาประเทศ และการประชาสัมพันธ์ อาทิ การพัฒนาคคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภาครัฐเชิงรุก และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายสำคัญของรัฐบาล และประเด็นสำคัญที่ประชาชนควรรู้ผ่านสื่อออนไลน์ (๒) การส่งเสริมสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ การรู้เท่าทันสื่อ และความผิดเกี่ยวกับสื่อ (๓) การส่งเสริมเสรีภาพของสื่อสารมวลชน และคุณธรรมจริยธรรมของสื่อ อาทิ

การจัดตั้งศูนย์ประสานงานการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลเท็จทางสื่อสังคมออนไลน์ ๓ ระดับ

๙) ด้านสังคม (๑) การจัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมรวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั่วประเทศเพื่อแก้ไขปัญหกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ อาทิ การสร้างมูลค่าที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน (๒) การแก้ไขปัญหาค่าความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคม อาทิ การขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้ได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง (๓) การคุ้มครองผู้บริโภค เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ อาทิ การพัฒนาระบบการสร้างหลักประกันด้านรายได้ในยามชราภาพให้ครอบคลุมกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ

๑๐) ด้านพลังงาน (๑) การบริหารจัดการพลังงาน โดยมีการปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติโดยมีการสำรวจและปรับปรุงการพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าในระยะยาวรองรับความต้องการไฟฟ้าในระยะยาวเพื่อช่วยลดการลงทุนก่อสร้างไฟฟ้าขนาดใหญ่ในอนาคต อีกทั้งมีการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้านพลังงาน (๒) การอนุรักษ์และการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า อาทิ การจัดทำโครงการนำร่องการใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐและให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยให้มีการส่งเสริมและอนุรักษ์พลังงาน และมีการจัดหาก๊าซธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง

๑๑) ด้านการปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบ (๑) การตรวจสอบการใช้อำนาจภาครัฐในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ อาทิ การจัดทำช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชน (๒) มาตรการและกลไกเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ อาทิ การผลักดันให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมดำเนินคดีตามกรอบระยะเวลาของกฎหมายในมาตรฐานเดียวกัน (๓) การส่งเสริมระบบคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ การขับเคลื่อน “นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่

๑๒) ด้านการศึกษา (๑) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (๒) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา ๕๔ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ อาทิ การช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา (๓) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้มีผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู และ (๔) การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงาน อาทิ การขับเคลื่อนรูปแบบการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับที่เน้นการปฏิบัติ

๑๓) ด้านวัฒนธรรม การบรรลุผลสัมฤทธิ์ในประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในส่วนของการนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ ใน (๑) การพัฒนาจิตใจ ปัญญา และการพัฒนาประเทศ (๒) มรดกทางวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติ (๓) การส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาเพื่อสุขภาพ การนำมาใช้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและความเป็นเลิศ อาทิ กิจกรรมถนนกีฬา โดยส่งเสริมให้ประชาชนได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาเป็นประจำอย่าง

สมัครเสนอ โดยการจัดกิจกรรมท้องถิ่นให้เหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย ในพื้นที่นำร่อง 25 จังหวัด

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ สมควรให้มีการยกเลิก เนื่องจากไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่แผนปฏิรูปประเทศสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการครบ ๕ ปีแล้ว เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ และการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ ตามรัฐธรรมนูญฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ประกอบกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยขับเคลื่อนการดำเนินการผ่านกลไกของแผนระดับที่ ๒ อื่น ๆ แผนระดับที่ ๓ และการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ ที่ได้รับทราบผลตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ แนวทางการดำเนินการภายหลังการสิ้นสุดของแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้หากจำเป็นต้องมีกฎหมายลำดับรอง เพื่อใช้บังคับในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ สำนักงานฯ จะดำเนินการจัดทำ (ร่าง) กฎหมายลำดับรอง เสนอตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

แม้ว่าแผนการปฏิรูปประเทศได้สิ้นสุดลง แต่การปฏิรูปประเทศยังคงต้องดำเนินการต่อไป โดยหน่วยงานของรัฐ จำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูปประเทศผ่านกลไกของแผนระดับที่ ๒ อื่น ๆ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับประเด็นปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน รวมทั้งตามแผนระดับที่ ๓ และการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกิดขึ้นในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา เพื่อให้การขับเคลื่อน กำกับ ติดตาม การดำเนินการปฏิรูปประเทศ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศเกิดความยั่งยืนต่อไป

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

นายตฤชา พิชยนันท์

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จัดทำรายงานนี้

๖ ธันวาคม ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๔๐๘๕